

Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΣΤΗΝ ΨΗΦΙΑΚΗ ΕΠΟΧΗ

ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟ | ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ & ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ

ΑΘΗΝΑ, ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 22-24, ΚΕΝΤΡΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΙΔΡΥΜΑ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΙΑΡΧΟΣ

ΕΝΑΡΚΤΗΡΙΕΣ ΟΜΙΛΙΕΣ

“Η Μουσική Στην Ψηφιακή Εποχή: Streaming & Τεχνητή Νοημοσύνη”, ήταν ένα διεθνές forum που συνδιοργάνωσε ο ΑΠΟΛΛΩΝ (ΟΣΔ συγγενικών δικαιωμάτων Ελλήνων μουσικών) και η FIM (Διεθνής Ομοσπονδία Μουσικών). Καθώς το **περιεχόμενο που παράγεται από Τεχνητή Νοημοσύνη και η κυριαρχία των πλατφορμών streaming εξαπλώνονται**, το συνέδριο εξέτασε πώς **τα μοντέλα εσόδων, τα νομικά πλαίσια και η καλλιτεχνική εργασία αναδιαμορφώνονται** σε μια ψηφιακή οικονομία που δίνει προτεραιότητα στην κλίμακα έναντι της βιωσιμότητας.

Το συνέδριο συγκέντρωσε καλλιτέχνες, επαγγελματίες της μουσικής βιομηχανίας, νομικούς, ακαδημαϊκούς, πολιτικούς, διανοητές και τεχνολόγους γύρω από τρία κεντρικά ερωτήματα:

- Πώς διασφαλίζονται **βιώσιμα και δίκαια μοντέλα αμοιβής** σε μια κορεσμένη ψηφιακή αγορά;
- Πώς προστατεύονται τα δικαιώματα των δημιουργών όταν **τα συστήματα ΤΝ εκπαιδεύονται με το έργο τους το οποίο στη συνέχεια ανταγωνίζονται**;
- Ποιος πρέπει να είναι ο ρόλος του νομοθέτη στη διαμόρφωση **ηθικής ΤΝ και δικαιότερων ψηφιακών αγορών**, χωρίς να εμποδίζεται η καινοτομία;

Ο Κος Χριστοδούλου, κοσμήτορας της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών πρόσφερε έναν φιλοσοφικό στοχασμό, υποστηρίζοντας ότι οι σημερινές τεχνολογικές προκλήσεις - ανεργία και αποπροσωποποίηση από την ΤΝ και την ψηφιακή κλωνοποίηση - είναι σύγχρονες εκδοχές ιστορικών προβληματισμών.

ΕΝΑΡΚΤΗΡΙΕΣ ΟΜΙΛΙΕΣ | ΚΩΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Αθήνα, 22 Οκτωβρίου 2025
Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος

Αξιότιμε Υφυπουργέ Πολιτισμού, αξιότιμη πρώην Υπουργέ κ. Κατσέλη, αξιότιμε Πρόεδρε Smith, αξιότιμε Πρόεδρε Λαμπριανίδη, αξιότιμε Γενικέ Γραμματέα Γεωργούντζο, εκλεκτοί προσκεκλημένοι, κυρίες και κύριοι

Είναι πράγματι τιμή και χαρά για μένα, υπό την ιδιότητά μου ως Κοσμήτορας της Νομικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, να σας καλωσορίσω σε αυτό το ιδιαίτερα σημαντικό συνέδριο. Το θέμα του, βεβαίως, είναι συναρπαστικό για όλους μας. Θα προσπαθήσω να διατηρήσω δυνάμεις για να συμμετάσχω αργότερα στο κύριο θεματικό πάνελ, αυτό που αφορά τη νομοθετική διάσταση. Παρ' όλα αυτά, δεν θα αντισταθώ στον πειρασμό να κάνω εδώ ορισμένες σύντομες προκαταρκτικές παρατηρήσεις.

Λέγεται –ίσως το είπε ο Αϊνστάιν– ότι η τεχνολογία δεν δημιουργεί ποτέ πραγματικά νέα προβλήματα· επαναφέρει παλιά. Κατηγορείται, για παράδειγμα, ότι προκαλεί ανεργία. Πού, άραγε, θα βρίσκονται στο μέλλον οι οικιακοί βοηθοί; Ακόμη περισσότερο, και πιο γενικά, ακούμε συχνά για το λεγόμενο παράδοξο του Solow: η τεχνολογία αυξάνεται, αλλά η παραγωγικότητα μειώνεται, ή τουλάχιστον ακολουθεί με βραδύτερο ρυθμό. Επιπλέον, η τεχνολογία κατηγορείται ότι οδηγεί σε απο-ανθρωποποίηση. Ας πάρουμε δύο παραδείγματα.

Το πρώτο –και κυριότερο– αφορά τα προϊόντα της αυτόνομης παραγωγικής Τεχνητής Νοημοσύνης. Δεν είναι προϊόντα ανθρώπινης δημιουργίας, άρα δεν θεωρούνται έργα, προστατευόμενα έργα. Παρ' όλα αυτά, οι επενδυτές πιέζουν να αναγνωριστούν ως κάποιο είδος πνευματικής ή συγγενικής ιδιοκτησίας, ή οτιδήποτε που θα μπορούσε να θυμίζει «έργο διανόησης».

Το δεύτερο, στο πεδίο των συγγενικών δικαιωμάτων, είναι βεβαίως το γνωστό φαινόμενο του Hollywood με την ψηφιακή κλωνοποίηση ηθοποιών. Μιλάμε άραγε για το ίδιο φαινόμενο;

Ο καθηγητής Κουμάντος, ο θεμελιωτής της επιστήμης του δικαίου πνευματικής ιδιοκτησίας στην Ελλάδα, συνήθιζε να λέει ότι «όσο μεγαλύτερη είναι μία ποσοτική

διαφοροποίηση, τόσο περισσότερο τείνει να αποκτά ποιοτικό χαρακτήρα». Ίσως, λοιπόν, μιλάμε για μια νέα εποχή. Είτε πρόκειται λοιπόν για νέα εποχή είτε όχι, μπορούμε να πούμε ότι η Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών βρίσκεται εδώ για να στηρίξει και να συμπορευτεί με τον άνθρωπο: τον ανθρώπινο ερμηνευτή, τον ανθρώπινο δημιουργό. Και, όπως έλεγε επίσης ο Κουμάντος, «ο άνθρωπος με τα υποζύγια και την υπομονή του».

Και επειδή –τουλάχιστον στο εισαγωγικό του μέρος– το συνέδριο φαίνεται να είναι, από γλωσσική άποψη, υβριδικό, επιτρέψτε μου για λίγο, και εφόσον τηρώ τον χρόνο, κύριε Πρόεδρε, να συνεχίσω στα ελληνικά.

Κυρίες και κύριοι, έλεγα ότι η τεχνολογία κατά τον Άλμπερτ Αϊνστάιν, δε θέτει ποτέ νέα προβλήματα - ξαναθέτει τα παλιά. Και οι Λουδίτες, ας πούμε, έλεγαν ότι καταργεί, προκαλεί ανεργία ή ότι αποπροσωποποιεί, απομακρύνει από το πρόσωπο. Και πράγματι και στην περίπτωση αυτή έχουμε ανεργία που προκαλείται από τους διάφορους ψηφιακούς βοηθούς. Έχουμε επίσης αποπροσωποποίηση και έφερα ως παράδειγμα και τα προϊόντα της τεχνητής νοημοσύνης, τα οποία υποτίθεται ότι ζητείται να αναγνωριστούν σαν πνευματικά έργα, αλλά και το λεγόμενο digital cloning, δηλαδή τους ψηφιακούς διδύμους των ηθοποιών που υπάρχουν στο Χόλιγουντ.

Είπα λοιπόν ότι πιθανόν να είναι τόση η απόσταση πια, τόσο εκτεταμένο το φαινόμενο, ώστε να μη μιλάμε απλώς για ένα ακόμη τεχνολογικό φαινόμενο, να μιλάμε για μια νέα εποχή. Και είπα πως, τι και να γίνει, εμείς εδώ σαν Νομική Σχολή που έχουμε την τιμή να προσφέρουμε την αιγίδα μας σε αυτή τη διοργάνωση, είμαστε εδώ ακολουθώντας τον Γεώργιο Κουμάντο, ιδρυτή της Πνευματικής Ιδιοκτησίας στην Ελλάδα, που έλεγε ότι η πνευματική ιδιοκτησία είναι εδώ για να υποστηρίξει τον άνθρωπο, το δημιουργό, τον εκτελεστή με τα πάθη και τα μεράκια του. Σας ευχαριστώ πολύ.

**Κωσταντίνος Χριστοδούλου,
κοσμήτορας της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών**